

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Pospíšila a soudců Zuzany Bystřické a Mariana Kokeše v právní věci

žalobkyně: **J. F.**
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Milanem Voborníkem
sídlem Židovská 1143/31, 586 01 Jihlava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2022, č. j. KUJI 108385/2022, sp. zn. OKPP 624/2022

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí ze dne 22. 9. 2022, č. j. MMJ/SÚ/162088/2022-ZáD, sp. zn. SZ-MMJ/SÚ/41630/2022/5, kterým Magistrát města Jihlavy podle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, shledal z hlediska zájmů státní památkové péče nepřipustným již realizovaný záměr žalobkyně *Umístění fotovoltaických panelů na střeše objektu X v X*, na pozemku parc. č. XA

v katastrálním území X, který se nachází na území Městské památkové rezervace Jihlava („MPR Jihlava“).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Ve včas podané žalobě žalobkyně v první řadě poukázala na kategorické odmítání instalace fotovoltaických panelů v MPR Jihlava ze strany správních orgánů, což dovodila především z veřejně dostupného novinového článku „*Solární panely na budovách v centru být nemohou, nepovolí je památkáři*“ ze dne 30. 9. 2022. Žalobkyně je přesvědčena, že i přes vyjádření žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí se uvedený názor promítá do negativní rozhodovací praxe žalovaného a magistrátu v otázce instalace fotovoltaických panelů.
3. Správní orgány v dané nepoměřily kolidující soukromé a veřejné zájmy. V napadených rozhodnutích nijak nereagovaly na současnou politickou a ekonomickou situaci a její vliv na život občanů. Z rozhodnutí neplyne žádná snaha o posouzení zájmů žalobkyně a hledání kompromisního řešení. Argumenty týkající se sociálních, environmentálních a ekonomických hledisek navíc magistrát neuvedl v rozhodnutí, ale sdělil je až v rámci předání spisu odvolacímu orgánu.
4. Žalobkyně si pokládá otázku, kdo hájí její zájmy vzhledem k narůstajícím cenám zboží, služeb a energií, válce na Ukrajině a celkové politické a ekonomické situaci. S ohledem na výši důchodu si žalobkyně hledá cesty, jak současnou dobu zvládnout. Správní orgány ovšem zastávají absolutní přednost zájmu na ochraně státní památkové péče před jejími zájmy. Žalobkyně navíc na fotovoltaické panely a tepelné čerpadlo obdržela státní dotaci. Zájem o fotovoltaická zařízení v České republice stoupá. Pokud správní orgány tvrdí, že ekonomická návratnost panelů je sporná, jak je možné, že je poptávka po nich tak vysoká?
5. Vlastníci nemovitostí v MPR Jihlava jsou nuceni na své náklady udržovat své nemovitosti ve stavu dle požadavků magistrátu města Jihlavy a zachovávat jejich historickou hodnotu. Na tyto náklady nedostávají žádné příspěvky. Vstřícného přístupu se ovšem ze strany správních orgánů nedočkají.
6. Fotovoltaické panely jsou nepochybně jedním z nástrojů ochrany životního prostředí, neboť využívají obnovitelný zdroj energie. Z tohoto důvodu také Ministerstvo životního prostředí poskytuje na tyto panely dotace. Aktuálně se výrobci panelů zaměřují na jejich recyklovatelnost po skončení jejich životnosti. Důležitým motivem pro umístění panelů byl pro žalobkyni ekonomický zájem, zásadním aspektem však byla i ochrana životního prostředí. Žalovaný ovšem nehledal postup zachovávající oba zájmy, či jejich průsečík, ale prosadil výlučně zájem na památkové ochraně na úkor veřejného zájmu na ochraně životního prostředí. Takový postup je v rozporu s ústavními principy, zejména s principem rovnosti práv. Ochrana památkové péče dává smysl v situaci, kdy jsou zajištěny běžné potřeby obyvatel a ochrana životního prostředí. Pokud však zajištěny nejsou, měly by správní orgány památkové péče hledat nová řešení.
7. V uvedených souvislostech žalobkyně odkázala na článek *Domácí soud dal přednost solárům před památkáři*, podle něhož měl Krajský soud v Plzni považovat výrobu energie z obnovitelných zdrojů za veřejný zájem s tím, že nelze jednoznačně uzavřít, že ochrana památkové zóny má automaticky převažovat nad stavbou fotovoltaické elektrárny. Věc žalobkyně je tomuto případu velmi podobná. Její dům je rovněž na okraji památkové rezervace a sám není památkou. Nachází se v blízkosti frekventované křižovatky s větším silničním provozem. V této části města nelze hovořit o větším počtu chodců či turistů.

V blízkém okolí se nachází panelové domy a reklamní billboardy. V protilehlém parku pak je budova pomalovaná graffiti a zimní stadion. Na střechách okolních budov se běžně objevují nesourodé prvky, jako např. antény, vikýře, potrubí, klimatizační jednotky a okna v chaotickém uspořádání.

8. Žalobkyně si je vědoma skutečnosti, že porušila zákon o státní památkové péči tím, že nepožádala magistrát o souhlas s umístěním fotovoltických panelů. Aby napravila protiprávní stav, podala u magistrátu dodatečnou žádost. Správní orgány však neměly zájem povolit umístění fotovoltických panelů v MPR Jihlava.
9. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí magistrátu, a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Ve vyjádření k žalobě ze dne 27. 3. 2023 žalovaný zdůraznil, že každý případ je hodnocen individuálně bez ohledu na sdělení pro média. Správní orgány prověřovaly soukromý zájem žalobkyně a s ním kolidující veřejný zájem na památkovou ochranu. Orgánům státní památkové péče přísluší rozhodovat v mezích zákona o konkrétních případech, nikoliv činit obecné soudy o politicko-ekonomické situaci ve světě. V nyní projednávaném případě by umístění fotovoltických panelů neznamenovalo nalezení kompromisu, ale rezignaci na ochranu památkové péče. Pro řešení sociálních problémů jsou příslušné jiné správní orgány. Žalobkyně měla navíc požádat příslušný správní orgán o závazné stanovisko, a až na jeho základě požádat o dotaci.
11. Samotná skutečnost, že roste zájem o fotovoltické panely, nedokládá, že je jejich provoz přínosný v požadovaném rozsahu. Rovněž z právního řádu nevyplývá právo na náhradu za omezení vlastnických práv v souvislosti s ochranou památek. Povolování nešetrných záměrů nelze tolerovat jako „náhradu“ za vyšší finanční nároky vlastníků objektů v památkové rezervaci. Žalovaný nesouhlasil ani s tvrzením, že ochrana státní památkové péče by měla být realizována až po řádném zabezpečení běžných potřeb obyvatel.
12. Rozsudek Krajského soudu v Plzni sp. zn. 57 A 7/2022, na který žalobkyně odkázala, je napaden kasační stížností. Názor, že umístění obnovitelného zdroje energie na vlastní nemovitě věci není soukromým zájmem, ale veřejným zájmem na ochranu životního prostředí, je navíc ojedinělý. Umístění fotovoltických panelů je zájmem vlastníka a je úkolem správního orgánu, aby zájmy poměřil provedením testu proporcionality. Žalovaný současně odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 30 A 60/2022.
13. Závěrem žalovaný dodal, že podoba budov mimo památkovou rezervaci a existence jiných prvků na střechách domů v okolí, nejsou s nyní projednávaným případem srovnatelné. Tyto prvky mají rozdílnou exponovanost v okolí a přípustnost jejich umístění vychází z odlišných poměrů.
14. Vzhledem k tomu žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Další podání účastníků

15. Žalobkyně v podání ze dne 19. 4. 2024 popsala a doložila svoji ekonomickou situaci. Starobní důchod (včetně důchodu vdovského) je jejím jediným příjmem. Instalace fotovoltických panelů jednoznačně vedla k úspoře finančních prostředků a měla pozitivní dopad na kvalitu jejího života.

16. *Žalovaný* s podáním ze dne 22. 4. 2024 k výzvě soudu doložil mapu MPR Jihlava a jejího ochranného pásma a výnos Ministerstva kultury České socialistické republiky ze dne 29. 3. 1982, č. 7292/82, o prohlášení historického jádra města Jihlavy za památkovou rezervaci. K věci samé pak dodal, že informace podané žalobkyní jsou kusé, nepřesné nebo účelově uvedené. Horácký zimní stadion např. již neexistuje. Navíc se nacházel toliko v ochranném pásmu MPR Jihlava, nikoli v ní. Vizualně se pak projevoval spíše pohledy z městské památkové rezervace, nikoliv do ní. Předmětnou nemovitost žalobkyně neužívá sama. Z fotografie plyne, že v přízemí objektu sídlí provozovna označená firmou „Petr Fábry“. Může se jednat o provozovnu podnikající osoby Petr Fábry, IČO 71779671, která na této adrese dříve mívala i své sídlo. Dle výpisu z veřejného rejstříku má na dané adrese své sídlo též společnost fabry floors s. r. o. – v likvidaci. Lze tedy předpokládat, že tyto osoby se musí podílet na energetické zátěži nemovitosti. Na snížení výše spotřeby se mohla odrazit skutečnost, že společnost fabry floors s. r. o. vstoupila v roce 2023 do likvidace, čímž se mohla omezit její činnost a snížit spotřeba energií. Žalobkyně též může prostory nacházející se v její nemovitosti pronajímat jiným subjektům a tím si zvýšit příjmy. Žalovaný uzavřel, že soukromé zájmy žalobkyně byly poměřovány s veřejnými zájmy v rámci provedeného testu proporcionality, přičemž veřejný zájem na ochraně památkové péče převážil.

V. Jednání konané dne 14. 5. 2024

17. *Zástupce žalobkyně* při jednání nad rámec již dříve uplatněných argumentů uvedl, že společnost fabry floors s. r. o. měla na dané adrese sídlo toliko z korespondenčních účelů. Správní orgány nemají zájem na umísťování fotovoltaických panelů na území MPR Jihlava, žadatelům poskytují informaci, že takové umístění není možné, a podané žádosti apriorně zamítají. Chrání přitom i pouhý letecký pohled.
18. *Žalovaný* se z jednání omluvil.
19. *Soud* podrobně konstatoval obsah soudního a správního spisu. Nahlédnutím do mapových podkladů doložených jak žalobkyní (č. l. 7), tak žalovaným (č. l. 83-84), i pořízených samostatně soudem (www.jihlava.cz, mapy.cz), ověřil pozici předmětné nemovitosti v MPR Jihlava. V této souvislosti provedl dokazování fotografiemi (č. l. 24-26) a videozáznamy (č. l. 29) doloženými žalobkyní a v součinnosti se zástupcem žalobkyně identifikoval místa, kde se nacházejí vyfotografované objekty, a místa, z nichž byly pořízeny videozáznamy. Soud dále pořídil a četl žalobkyní odkazovaný článek *Soud dal přednost solárům před památkáři* publikovaný dne 30. 1. 2023 na webu novinky.cz. V návaznosti na to konstatoval rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 11. 2022, č. j. 57 A 7/2022-30, jehož se týká citovaný článek (jak potvrdil zástupce žalobkyně), jakož i následný rozsudek ze dne 22. 4. 2024, č. j. 9 As 45/2023-28, jímž Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost Krajského úřadu Plzeňského kraje (oba rozsudky pořízeny z veřejně dostupné databáze judikatury). Současně zdejší soud konstatoval rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 1. 2023, č. j. 30 A 60/2022-27, odkazovaný a předložený žalovaným. Nahlédnutím do veřejně dostupné databáze katastru nemovitostí pak soud ověřil vlastnické právo žalobkyně k dotčené nemovitosti. Z důvodu nadbytečnosti (podrobněji viz níže) soud naopak neprováděl dokazování listinami předloženými žalobkyní s podáním ze dne 19. 4. 2024, které měly dokládat ekonomickou situaci žalobkyně a pozitivní dopad instalace fotovoltaických panelů. Stejně tak soud pro nadbytečnost neprováděl dokazování listinami doloženými žalovaným dne 22. 4. 2024, jimiž mělo být prokázáno, že předmětnou nemovitost s žalobkyní užívá též živnostník Petr Fábry a společnost fabry floors s. r. o. (výpisy z veřejných rejstříků,

fotografie firmy na dotčené nemovitosti), ani listinami doloženými žalobkyní při jednání, z nichž mělo plynout, že sídlo společnosti fabry floors s. r. o. je na dané adrese toliko virtuální (souhlas s umístěním sídla ze dne 20. 4. 2013, smlouva o podnájmu nebytových prostor uzavřená dne 22. 1. 2019 mezi J. P. a společností fabry floors s. r. o., faktury s touto smlouvou související).

VI. Posouzení věci

20. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí magistrátu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.
21. Jak vyplynulo ze spisového materiálu, žalobkyně realizovala na svém domě instalaci fotovoltaických panelů, aniž by si k tomuto stavebnímu záměru předem vyžádala stanovisko podle § 14 odst. 2 zákona o státní památkové péči. Fotovoltaické panely totiž umístila na střešním plášti její nemovitosti, která se nachází v MPR Jihlava na ulici X (historické jádro města X, tedy oblast, do níž náleží nemovitost žalobkyně, byla za památkovou rezervaci prohlášena výnosem Ministerstva kultury České socialistické republiky ze dne 29. 3. 1982, č. 7292/82).
22. Jednání žalobkyně bylo vyhodnoceno jako přestupek, přičemž rozhodnutí vydané správními orgány v této sankční větvi zdejší soud přezkoumával pod sp. zn. 55 A 48/2022.
23. Předmětem nyní projednávané věci je pak negativní rozhodnutí správních orgánů ohledně žádosti žalobkyně o vydání stanoviska dle § 14 odst. 2 zákona o státní památkové péči. Podle tohoto ustanovení je vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, *povinen k zamýšlené stavbě, prodejněmu stánku, konstrukci a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov, jejichž umístění nepřesáhne 30 po sobě jdoucích dnů, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato jeho povinnost podle tohoto zákona nebo na základě tohoto zákona vyloučena (§ 6a, § 17)*. Dle třetího odstavce téhož paragrafu se v závazném stanovisku vyjádří, *zda práce tam uvedené jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví se základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést. Základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru*.
24. Jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu („NSS“) ze dne 13. 8. 2009, č. j. 7 As 43/2009-52 (www.nssoud.cz), *„správní orgán musí při rozhodování na úseku památkové ochrany vždy pečlivě vážit, zda omezení vlastnického práva, kterým je i závazné stanovění, jakým způsobem vlastník nemovitosti nacházející se na území památkové rezervace smí, či naopak nesmí, tuto nemovitost opravit, upravit či přebudovat, je proporcionální veřejnému zájmu na zachování památkové hodnoty dané lokality. Zájem na památkové ochraně je totiž jen jedním z více zájmů veřejných a soukromých, které se střetávají, a tedy si vzájemně konkurují, v případech stavebních zásahů do nemovitostí. Vedle zájmu na památkové ochraně dané nemovitosti zde stojí také zcela legitimní zájem vlastníka nemovitosti na jejím ekonomicky udržitelném a dlouhodobě životaschopném využití, jakož i veřejný zájem na účelném uspořádání měst, v nichž se památková rezervace nachází, z hledisek např. dostupnosti různých služeb, dopravní obslužnosti, přiměřeného pohodlí a obvyklých civilizačních vymožeností obytných budov a jiných aspektů vytvářejících komfortní životní podmínky. Památková ochrana tedy*

nesmí volit extrémní řešení nezohledňující v potřebné míře i jiné konkurující legitimní zájmy, práva či hodnoty, a musí usilovat o co nejmenší omezení vlastnických práv dotčených vlastníků nemovitostí, která ještě vedou k dosažení cíle této ochrany.“

25. Soud má za to, že v nyní projednávané věci správní orgány postupovaly v souladu s takto nastíněnými principy.
26. Tu je nutno v první řadě odmítnout žalobní tvrzení o kategorickém odmítání instalace fotovoltaických panelů v MPR Jihlava ze strany příslušných správních orgánů. S touto problematikou se žalovaný vypořádal dostačujícím způsobem ve třetím a čtvrtém odstavci na straně 4 napadeného rozhodnutí. Z této části odůvodnění plyne jednoznačný závěr, že instalaci „solárních panelů“ nelze v památkově chráněných územích paušálně zakazovat, žádosti je naopak nutno posuzovat individuálně. Žalovaný dále specifikoval podmínky, k nimž se má při posuzování žádosti zejména přihlížet. Vzhledem k tomu, že těmito podmínkami se správní orgány v nyní projednávané věci skutečně zabývaly, je zcela nerozhodné vyznění či obsah novinového článku *„Solární panely na budovách v centru být nemohou, nepovolí je památkáři“* ze dne 30. 9. 2022, na nějž žalobkyně poukazovala ve správním řízení. Jak v tomto ohledu správně konstatoval žalovaný, *„[o]becný názor prezentovaný v novinovém článku nenabrazuje metodiku a ustálenou rozhodovací praxi týkající se státní památkové péče“* (str. 3 napadeného rozhodnutí).
27. Žalobkyně realizovala stavební záměr na objektu, který se nachází na území památkové rezervace, přičemž došlo ke kolizi zájmů. Je zjevné, že v první řadě tu na jedné straně stál veřejný zájem na ochraně památek a na druhé straně zájem žalobkyně využívat energii z fotovoltaických panelů umístěných na střeše jejího domu. Není v rozporu s logikou věci, pokud správní orgány v dané věci tento zájem žalobkyně hodnotily jako zájem primárně soukromý. Klíčové ovšem je, zda kolizi těchto zájmů řádně vyhodnotily a zabývaly se proporcemi kolidujících zájmů. Tak se stalo.
28. Správní orgány posuzovaly, zda je omezení vlastnického práva žalobkyně, které spočívá v deklaraci nepřípustnosti provedené instalace fotovoltaických panelů na její nemovité věci, proporcionální ve vztahu k veřejnému zájmu na ochraně MPR Jihlava. V této souvislosti je nutno uvést, že hodnocení přiměřenosti zvoleného řešení, tzv. test proporcionality, se provádí ve třech krocích. Jde o posuzování jeho a) vhodnosti, b) potřebnosti a c) přiměřenosti v užším smyslu [srov. např. rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2013, č. j. 7 As 188/2022-25]. V rámci dané problematiky lze, co se týče prvních dvou kroků testu, konstatovat, že omezení výstavby fotovoltaických panelů ze strany správních orgánů dle § 14 odst. 2 zákona o státní památkové péči, je vhodným zákonným prostředkem, jak zabránit ohrožení či poškození památek, v situaci, kdy je dotčená nemovitá věc součástí památkové rezervace. Kritérium potřebnosti je také splněno, neboť neexistuje jiný právní prostředek, kterým by mohlo být cíle, jímž je ochrana památek, dosaženo jinak. V posledním kroku, kterým je posouzení přiměřenosti *stricto sensu*, pak správní orgány odůvodňují, zda je omezení vlastnického práva za účelem zachování památky odpovídající zájmu na ochraně památek a je ještě rozumné ve vztahu ke konkrétním okolnostem, neboť jednotlivé případy s sebou přináší různé skutečnosti, které mohou způsobit, že soukromý zájem bude nutno v některých případech upřednostnit.
29. V projednávané věci sice správní orgány provedly test proporcionality v zásadě implicitně, ale věcně správně. Pokud jde o správnost stanovení obsahu zájmu na ochraně památek v daném konkrétním případě, magistrát si v první řadě v souladu s § 14 odst. 6 zákona o státní

památkové péči vyžádal písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, již bylo Národní územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Telči. Dle tohoto vyjádření ze dne 5. 9. 2022 je předmětná nemovitost situována u frekventované křižovatky a v blízkosti domu se nachází kulturní památka kostel sv. Ducha a v těsném sousedství architektonicky a urbanisticky významná secesní vila Marie Karas; jinak řečeno objekt je svým umístěním v kontextu okolní zástavby výrazně exponován a leží v blízkosti u historicky a urbanisticky významných staveb, uplatňuje se v blízkých a dálkových pohledech na MPR Jihlava a svou střešní rovinou se spolupodílí na utváření střešní krajiny památkové rezervace. Negativní stanovisko přejal do svého rozhodnutí i magistrát, který doplnil, že umístění panelů na pohledově exponované střeše objektu nacházejícího se v památkové rezervaci představuje hrubý zásah do hodnot památkové rezervace, přičemž tato rezervace je chráněna jako celek. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí vycházel ze závěrů magistrátu a odborné organizace, že střechy objektů v památkových rezervacích jsou součástí urbanistické struktury sídla a vytváří kulturně významnou hodnotu historického prostředí. Přejal závěry magistrátu a především vyzdvihl, že MPR Jihlava je chráněným celkem, který se vyznačuje mj. určitou estetikou střešní krajiny, která je v případě instalace fotovoltaických panelů narušena. Zdůraznil důležitost zachování celkového dojmu historické památky, přičemž z konkrétních důvodů uvedl, že objekt sám sice není historickou památkou, ale nachází se v památkové rezervaci, a to ve frekventované lokalitě – u silnice s hustým provozem a velkým množstvím chodců, přičemž exponovanost střechy objektu je vysoká.

30. V opozici k soukromému zájmu žalobkyně na využití střechy její nemovitosti formou instalace fotovoltaických panelů správní orgány uvedly konkrétní skutečnosti, ze kterých je zřejmé, z jakého důvodu není umístění těchto fotovoltaických panelů provedeným způsobem v souladu se zájmem ochrany památkové rezervace. S tímto závěrem, že omezení žalobkyně coby vlastnice v instalaci fotovoltaických panelů je vzhledem ke konkrétním okolnostem proporcionální ve vztahu k zájmu na ochraně památkové rezervace, se soud ztotožnil. Přestože se tedy objekt nachází na samotném okraji památkové rezervace, jedná se stále o památkovou rezervaci, a navíc v bezprostředním sousedství hodnotné vily Marie Karas, v blízkosti veřejného parku a kostela, tedy v místech, která jsou frekventovaná a u významných památek, se kterými budova žalobkyně tvoří urbanistický celek. V tomto případě tedy bylo prokázáno, že se jedná o exponovanou stavbu, jejíž střešní rovina je důležitou součástí hodnotného celku rezervace. Test proporcionality byl postaven na logických úvahách a odpovídal konkrétním zjištěným okolnostem.
31. Žalobkyně v uvedených souvislostech poukazovala na nevzhledné prvky v okolí její nemovitosti. Tu je však nutno konstatovat, že ani jeden z těchto prvků (zeď pomalovaná graffiti, zimní stadion, nároží frekventované křižovatky s billboardy, panelové domy – viz fotografie a videozáznamy doložené žalobkyní v průběhu řízení před soudem) se, na rozdíl od nemovitosti žalobkyně, nenachází v samotné památkové rezervaci. Měl-li pak poukaz na okolí směřovat k jakési relativizaci památkové ochrany budov nacházejících se v rámci památkové rezervace, nutno zdůraznit, že z hlediska pohledové exponovanosti je podstatný pohled směrem na památkovou rezervaci, nikoli směrem od ní. Žalobkyně dále popisovala též „značně nesourodé prvky“ nacházející se v samotné památkové rezervaci. Již z jejich popisu (televizní antény, satelitní přijímače, větrací potrubí, vikýře, klimatizační jednotky) je přitom zřejmé, že se nejedná o pohledově tak významné elementy odpovídající souboru fotovoltaických panelů pokrývajících značnou část poměrně rozlehlé střechy.

32. Soud se v uvedených souvislostech neztotožnil s tvrzením žalobkyně o podobnosti její věci s případem řešeným plzeňským krajským soudem pod sp. zn. 57 A 7/2022. Jak plyne z rozsudku ze dne 24. 11. 2022, č. j. 57 A 7/2022-30, Krajský soud v Plzni v první řadě hodnotil budovu umístěnou nikoli v památkové rezervaci, ale toliko v památkové zóně. Krajskému úřadu pak (vedle pominutí zájmu na ochraně životního prostředí) vytkl, že stav předmětné památkové zóny, v níž se má žalobcův záměr nacházet, je z hlediska ochrany architektonického dědictví ne zcela adekvátní, kdy v bezprostřední blízkosti žalobcova domu se nacházely objekty ve zcela nevhodném stavu (provozovna zámečnického centra s „moderními“ architektonickými prvky, velkoplošné reklamní plochy apod.), přičemž na tato žalobcova tvrzení správní orgány nijak nereagovaly. Správním orgánům pak bylo uloženo i to, aby se v navazujícím řízení zabývaly skutečností, že v dané lokalitě již byly fotovoltaické panely (bez příslušného povolení) naistalovány na jiných nemovitostech, jinak řečeno, aby zohlednily faktický stav památkové zóny. V nyní projednávaném případě se však o takové zjevné nedostatky památkové rezervace rozhodně nejednalo, a naopak správní orgány podrobně řešily místo, v němž se dotčená budova nachází. V těsné blízkosti domu žalobkyně se nachází architektonicky a urbanisticky hodnotná secesní vila Marie Karas. Na žádné jiné nemovitosti v okolí pak nebyly nainstalovány fotovoltaické panely. Ostatně výsledkem citovaného rozsudku byl toliko závěr krajského soudu o nedostacích v hodnocení skutkové a právní stránky věci, přičemž samotný výsledek tohoto posouzení je „otevřen“. Na základě tohoto rozsudku tudíž nelze předjímat, že předmětné fotovoltaické panely měly být v tamním případě povoleny.
33. V souvislosti se zmiňovaným rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 11. 2022, č. j. 57 A 7/2022-30, žalobkyně poukazovala na další veřejný zájem, který je podle jejího přesvědčení nutné brát v úvahu, a to zájem na ochraně životního prostředí. Tu je nutno uvést, že NSS rozsudkem ze dne 22. 4. 2024, č. j. 9 As 45/2023-28, zamítl kasační stížnost podanou proti rozsudku krajského soudu Krajským úřadem Plzeňského kraje. V tomto rozsudku NSS mimo jiné uvedl, že *„výroba energie z obnovitelných zdrojů směřuje k vyšší míře ochrany životního prostředí, což lze v současném stavu poznání považovat v obecné rovině za veřejný zájem“*, přičemž je úkolem správních orgánů posuzovat kolize veřejných zájmů. S takto obecným závěrem se samozřejmě lze ztotožnit. Při samotném hodnocení kolize dotčených veřejných zájmů se však již rozhodujícím způsobem projevují konkrétní skutkové okolnosti. Veřejný zájem, který musí správní orgány ve své rozhodovací praxi zohledňovat, by ideálně měl mít oporu v zákoně (viz ústavní klauzule v čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Skutečnost, že využívání obnovitelných zdrojů k výrobě energie je v konkrétním veřejném zájmu, přitom vyplývá např. z § 2 odst. 2 písm. a) bod 18 zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, podle něž je výroba elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více, s možností poskytovat podpůrné služby k zajištění provozu elektrizační soustavy, výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 1 MW a více a nízkouhlíková výroba elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 1 MW a více zřizována a provozována ve veřejném zájmu. Z toho ovšem plyne marginalizace hodnoty veřejného zájmu na ochraně životního prostředí, pokud jde o malou elektrárnu na domě jednotlivce. Ta samozřejmě může svým nepatrným zlomkem přispět k příznivějšímu životnímu prostředí (srov. obdobně též citovaný rozsudek Krajského soudu v Plzni); stěží to však bude její hlavní role – tou je především zajištění zásobení elektřinou jejího majitele. Soud proto uzavírá, že při posuzování přípustnosti instalace několika fotovoltaických panelů na střechu domu v památkové rezervaci jde především o vyvažování vlastnického práva

vlastníka domu a veřejného zájmu na ochraně památek; veřejný zájem na ochraně životního prostředí (a na výrobě energie z obnovitelných zdrojů) a veřejný zájem na energetické suverenitě státu hrají u takto malých výroben elektřiny pouze okrajovou roli. Žalovaný tudíž nepochybil, pokud tento názor vyjádřil na straně 4 napadeného rozhodnutí, a dal přednost ucelené ochraně hodnotné památkové rezervace před nepatrným přínosem jedné fotovoltaické elektrárny pro zlepšení klimatu. V tomto ohledu je zcela irelevantní žalobkyní tvrzený rostoucí zájem o fotovoltaické panely. Lze předpokládat, že naprostá většina z nich bude instalována mimo památkové rezervace.

34. Převážně soukromé zájmy žalobkyně a veřejný zájem na ochranu památek byly ze strany správních orgánů náležitě poměřeny. K námitce žalobkyně, že soukromé zájmy správní orgány nevzaly v potaz, lze uvést, že výstavba fotovoltaických panelů je zájmem primárně ekonomickým, prostřednictvím něhož vlastník cílí na využívání energie z obnovitelných zdrojů. To však správní orgány v rámci testu proporcionality vzaly na vědomí a následně dospěly k závěru, že tento zájem žalobkyně je nutno vzhledem k hodnotě dané památkové rezervace upozadit. Správní orgány v této souvislosti nezpochybňovaly tvrzení žalobkyně o ekonomické výhodnosti jí zvoleného řešení a nečinil tak ani soud. Z tohoto důvodu neprováděl dokazování listinami, které měly tuto ekonomickou výhodnost prokazovat, a dále ani listinami, které se týkaly způsobu, jímž žalobkyně ekonomicky nakládá se svou nemovitostí (potenciál pronájmů, sídla společností apod.). Soud se neztotožnil ani s výtkou žalobkyně, že správní orgány neposuzovaly ekonomickou situaci běžných občanů, politickou situaci v České republice a ve světě či válku na Ukrajině. Provádění testu proporcionality ve vztahu k omezení práva vlastníka nainstalovat fotovoltaické panely je logicky spíše otázka konkrétní hodnoty památky či jejich souboru a zájmu vlastníka na užívání energie z obnovitelných zdrojů. Současná politická a ekonomická situace nemůže být v tomto smyslu převažující.
35. Lze dodat, že vlastník objektu v památkové rezervaci musí počítat s možným omezením vlastnických práv (které ob stojí v rámci testu proporcionality) a s případnými zvýšenými náklady souvisejícími s jeho udržováním. Neobstojí tvrzení žalobkyně, že zákonnému omezení týkajícímu se takového objektu musí odpovídat bezpodmínečně vstřícný přístup správních orgánů v jiných otázkách.
36. Na posouzení věci pak nemá žádný vliv ani skutečnost, že žalobkyně na instalaci fotovoltaických panelů obdržela dotaci, neboť o tuto dotaci si měla žádat až v případě souhlasného stanoviska orgánu ochrany památek. Žalobkyně se dovolává „kompromisního řešení“, to má však spočívat výhradně v dodatečném schválení jejího nezákonného postupu.
37. Důvodnou pak nebyla ani námitka žalobkyně ohledně odůvodnění napadeného rozhodnutí. Citoval-li žalovaný z předkládací zprávy, v níž magistrát reagoval na odvolací námitky, jedná se poměrně nezvyklý postup, který však nevedl ke zkrácení práv žalobkyně.

VII. Závěr a náklady řízení

38. Soud tedy shledal námitky žalobkyně neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž soud musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
39. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch

neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. května 2024

Petr Pospíšil v. r.
předseda senátu